

**UCHWAŁA NR XVI/187/2020
RADY GMINY SZEMUD**

z dnia 21 marca 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szemud
na lata 2020-2022**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019, poz. 506 ze zm.) oraz art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2019, poz. 1111 ze zm.)

Rada Gminy Szemud uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szemud na lata 2020-2022, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szemud.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Aleksandra Perz

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE SZEMUD
NA LATA 2020-2022**

Szemud, marzec 2020

I. Wprowadzenie

Rodzina, niezależnie od kontekstu kulturowego, historycznego i społeczno-ekonomicznego jest nadal podstawowym elementem społecznej struktury, a pełnione przez nią funkcje są nie do zastąpienia. W naturalnym środowisku dziecko otoczone jest opieką, ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. To w rodzinie przekazuje się dzieciom system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego przyszłą aktywność. Obecnie system finansowego wsparcia dla rodzin z dziećmi uległ znacznemu zwiększeniu, świadczenia rodzinne, wychowawcze (tzw. 500+), program „Dobry Start”, wsparcie kobiet i rodzin „Za życiem”, dożywianie dzieci w szkołach i inne formy pomocy. Wszystko to przyczynia się do eliminowania problemu ubóstwa, jednak niezależnie od tego, nadal występują negatywne zjawiska, powodujące rozpad lub destabilizację w rodzinie, takie jak: uzależnienia, przemoc w rodzinie, przestępczość, uchylanie się od uczciwej pracy.

W rodzinach wieloprotymowych i niewydolnych wychowawczo, dochodzi do zaburzeń we współżyciu rodziny. Metody wychowawcze są nieodpowiednie lub niezgodne z poziomem rozwoju dzieci. Brak jest planów życiowych i aspiracji, zauważa się też małe zaangażowanie rodziców w pomoc dzieciom np. w odrabianiu lekcji. W wielu rodzinach warunki ekonomiczne, pomimo wsparcia ze strony państwa nadal są trudne, natomiast w rodzinach o wysokich dochodach obserwuje się nieracjonalne ich użytkowanie. Te niekorzystne zjawiska prowadzą do deprivacji podstawowych potrzeb ich członków, a zwłaszcza dzieci.

Zadaniem własnym gminy jest między innymi, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 jest propozycją zintegrowanych działań na rzecz rodziny realizowanych na terenie Gminy Szemud, zgodnie z art. 176, pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który został opracowany w oparciu o określone w sprawozdaniu potrzeby, związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

II. Diagnoza środowiska lokalnego oraz sytuacji rodzin w Gminie Szemud

1. Dane demograficzne

Gmina Szemud jest gminą wiejską położoną w powiecie wejherowskim, składa się z 23 sołectw. Według danych Urzędu Gminy w Szemudzie liczba mieszkańców w roku 2017 wynosiła 17027 osób, a według stanu na dzień 31 grudnia 2019 wyniosła 17864. Jak wynika z powyższych danych liczbowych stale wzrasta liczba ludności w gminie Szemud (wzrost o 837 osób). Skutkiem spowolnienia rozwoju demograficznego oraz znaczących zmian w strukturze wieku mieszkańców Polski jest wydłużenie życia, przy pogłębiającym się niskim poziomie dzietności. Starzenie się ludności oznacza- zgodnie z definicją stosowaną w demografii- zwiększenie odsetka osób starszych przy jednoczesnym zmniejszaniu odsetka dzieci. Zgodnie z założeniami opracowanej przez GUS prognozy demograficznej obejmującej okres do 2050

roku w przyjętej perspektywie wystąpi znaczne zmniejszenie liczby dzieci i osób dorosłych, zaś zwiększy się liczba i udział osób starszych.¹

W poniższej tabeli przedstawiono procentowy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2017-2019.

Tabela nr 1. Procentowy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Wiek ludności	2017		2018		2019	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Przedprodukcyjny	4658	27,36	4763	27,37	4888	27,36
Produkcyjny	10501	61,67	10677	61,36	10889	60,96
Poprodukcyjny	1868	10,97	1960	11,27	2087	11,68
Ogółem	17027	100	17400	100	17864	11,68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności

Analizując zawarte w tabeli dane, w gminie Szemud zauważyć można zwiększający się procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym zmniejszaniu się ludzi osób w wieku produkcyjnym. Liczba dzieci i młodzieży do 18 roku życia w stosunku do ogółu ludności nie ulega znaczącym zmianom.

2. Sytuacja rodzin korzystających z pomocy GOPS

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie. Niezaradność rodziny najczęściej łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak uzależnienia, przemoc w rodzinie, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Z danych GOPS wynika, że spora liczba rodzin z różnych powodów korzysta ze wsparcia Ośrodka. Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy GOPS w latach 2017-2019.

Tabela nr 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2017-2019

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2017	640	1924	17027	11,30%
2018	635	1885	17400	10,83%
2019	603	1778	17864	9,95%

Źródło: Opracowanie własne

Porównując te dane na przestrzeni lat 2017-2019 należy zauważyć, że zmalała łączna liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Szemudzie, a tym samym zmniejszył się odsetek liczby osób korzystających z pomocy do ogólnej liczby mieszkańców, który w 2019 roku wynosi 9,95 %. Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w

¹ Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności Polski w świetle prognozy 2014-2050, GUS Warszawa, listopad 2014, s. 2.

Szemudzie znalazły się w trudnej sytuacji życiowej z różnych przyczyn. Główne powody przyznawania pomocy finansowej w GOPS ilustruje tabela nr 3.

Tabela nr 3. Główne powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2017-2019

Lp.	Powody przyznania pomocy społecznej	2017	2018	2019
1	ubóstwo	371	342	310
2	bezdomność	8	9	8
3	potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	152	153	156
4	bezrobocie	89	71	39
5	niepełnosprawność	271	291	294
6	długotrwała choroba	196	213	206
7	bezzadność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	87	74	67
8	przemoc w rodzinie	6	7	3
9	alkoholizm	26	22	19
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	0	1
11	zdarzenie losowe	12	10	10

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat najczęstszymi powodami przyznania świadczeń były: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezzadność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych, bezrobocie i alkoholizm. Pozostałe powody przyznania pomocy występują znacznie rzadziej. Na uwagę zasługuje znaczny spadek liczby rodzin, które korzystały z pomocy z powodu bezrobocia, w 2019 roku było to 39 rodzin. Zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z powodu ubóstwa, co najprawdopodobniej spowodowane jest otrzymywaniem przysługującego im wsparcia w postaci świadczeń rodzinnych, wychowawczych oraz programu „Dobry start”. Nie mniej jednak, pomimo tej pomocy, znaczna liczba rodzin ubiega się o pomoc, wskazując jednocześnie na inne powody przyznania pomocy zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby nieznacznie wzrasta. Z powodu długotrwałej choroby najczęściej korzystają osoby starsze, posiadające niskie renty lub emerytury, a także osoby z niepełnosprawnościami, które nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych (są to najczęściej osoby korzystające z zasiłku stałego).

W gminie Szemud od 2015 roku realizowany jest Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. PO PŻ przyczynia się do

ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie lub rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków). Z tego powodu trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które są bezpłatnie przekazywane osobom najbardziej potrzebującym.

Tabela nr 4. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy PO PŻ w latach 2015-2018

	Podprogram 2015		Podprogram 2016		Podprogram 2017		Podprogram 2018	
	Liczba rodzin	W tym liczba osób	Liczba rodzin	W tym liczba osób	Liczba rodzin	W tym liczba osób	Liczba rodzin	W tym liczba osób
Rodziny z dziećmi	89	492	90	430	119	560	139	653
Rodziny bezdzietne	66	108	90	120	137	140	176	197
Ogółem	155	600	180	550	256	700	315	850

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań PO PŻ

Jak wynika z powyższych danych co roku zwiększa się zapotrzebowanie na pomoc w postaci pomocy żywnościowej. Pomoc realizowana jest przez pracowników GOPS, w partnerstwie z Bankiem Żywności w Gdańsku. Ta forma pomocy cieszy się dużym zainteresowaniem wśród klientów GOPS. Stale wpływają wnioski o udzielenie tej formy pomocy. Osoby korzystające z PO PŻ stanowią grupę osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Programem osłonowym, skierowanym do mieszkańców gminy Szemud jest wieloletni program w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w formie posiłku w szkole i w domu na lata 2019-2023”. Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych, niepełnosprawnych lub samotnych. Program jest elementem polityki społecznej określonej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Szemud na lata 2014-2020 i ma na celu zmniejszanie niekorzystnych skutków ubóstwa osób i rodzin oraz poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych.

W 2019 roku z pomocy w formie dożywiania w szkole skorzystało 526 dzieci, natomiast pomocą w formie zakupu żywności objęto 395 osób. Przy udzielaniu tej formy pomocy bierze się pod uwagę podwyższone kryterium dochodowe do 150% zgodnie z uchwałą Rady Gminy Szemud, czyli 792,00 zł na osobę w rodzinie i 1051,50 zł dla osoby samotnej.

W latach 2017-2019 realizowano Program Wspierania Rodziny w Gminie Szemud. Z każdego roku realizacji programu przygotowywano raport, w którym znajdowały się informacje dotyczące problemów rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, w jaki

sposób je wspierano oraz wskazywano potrzeby w zakresie wspierania rodziny. Ze sprawozdania za 2019 roku wynika, że z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie skorzystały łącznie 603 rodziny, w tym 299 rodzin z dziećmi, co stanowi niespełna 50% wszystkich rodzin będących pod opieką Ośrodka. Z informacji sprawozdawczych oraz pochodzących od pracowników socjalnych wynika, że w 2019 roku w 67 rodzinach zdiagnozowano większe lub mniejsze problemy opiekuńczo-wychowawcze, a 20 z nich objętych było wsparciem asystenta. Rodziny, które z różnych powodów korzystają z pomocy finansowej GOPS, posiłków w szkole lub pomocy żywnościowej, a w których nie zdiagnozowano problemów opiekuńczo-wychowawczych stanowią grupę osób zagrożoną wystąpieniem podobnych problemów z dziećmi. Wsparciem dla rodzin jest organizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. W gminie Szemud realizowano usługi w 7 rodzinach z dziećmi. Dla dzieci przewidziano też organizację wypoczynku w postaci kolonii i wycieczek. Ponadto w GOPS realizowany jest rządowy program wydawania Kart Dużej Rodziny.

Dane dotyczące sytuacji rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze, które zebrane zostały w wyniku szczegółowej analizy sytuacji rodzin korzystających ze wsparcia GOPS zaprezentowane zostały w poniższej tabeli.

Tabela nr 5. Rodziny korzystające z pomocy GOPS, w których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Rok	Liczba rodzin			Łączna liczba osób w rodzinach	Pozostałe główne powody korzystania z pomocy zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej				
	Ogółem	W tym wielodzietnych	W tym niepełnych		Ubóstwo	Niepełnosprawność	Długotrwała choroba	Alkoholizm/nadużywanie alkoholu	Przemoc w rodzinie
2017	87	59	19	427	58	17	23	24	15
2018	74	62	21	371	44	15	17	27	15
2019	67	43	24	317	40	23	13	19	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy problemowej sytuacji rodzin korzystających z GOPS

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej i w których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych uległa zmniejszeniu w stosunku do 2017 roku. Omawiana bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych nie jest jedynym problemem występującym w rodzinach, często występuje ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm oraz przemoc w rodzinie. Najwięcej rodzin doświadcza ubóstwa, ponadto w wielu rodzinach występuje problem związany z nadużywaniem alkoholu.

W sytuacjach wyjątkowych i po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie oraz z uwagi na dobro dziecka, kilkanaście dzieci z terenu naszej gminy umieszczono w rodzinach

zastępczych lub ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych. Obecnie pod opieką rodzin zastępczych lub w ośrodku pozostaje 16 dzieci. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i wysokość finansowania ich pobytu ze środków gminy Szemud. Jak wynika z poniższych danych co roku wzrasta koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela nr 6. Liczba dzieci z terenu gminy Szemud umieszczonych w pieczy zastępczej

Lp.	Rok	Łączna liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Łączne wydatki gminy ponoszone z tytułu utrzymania dzieci w pieczy zastępczej
1.	2017	13	46.348,72
2.	2018	14	47.859,29
3.	2019	16	68.152,35

Źródło: Opracowanie własne

Pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc jest realizowana przez Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy robocze, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Na lata 2019-2022 został opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Szemud, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom i rodzinom. Dane w tabeli określają skalę zjawiska w ostatnich trzech latach.

Tabela nr 7. Procedura Niebieskie Karty

Rok	Liczba założonych Niebieskich Kart	Łączna liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty	Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty	Liczba spotkań grup roboczych	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego
2017	28	48	33	120	4
2018	24	41	24	79	4
2019	24	39	23	79	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Liczba prowadzonych spraw dotyczących Niebieskich Kart w rodzinach dotkniętych przemocą od 2017 roku ulega zmniejszeniu. Jak wynika z danych zawartych w Programie na lata 2019-2022, w 2015 roku – procedurę Niebieskie Karty prowadzono w aż 67 rodzinach, a w 2016 roku – w 59 rodzinach. Na przestrzeni 2018 i 2019 roku liczba prowadzonych spraw utrzymuje się na podobnym poziomie. Praca w rodzinach z problemem przemocy polega przede wszystkim na pomocy osobie doświadczającej przemocy i jej dzieciom (finansowej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej oraz wsparcie emocjonalne). Osobom podejrzanym

o stosowanie przemocy zazwyczaj proponuje się korzystanie z zajęć korekcyjno-edukacyjnych lub terapii uzależnienia, jednak zainteresowanie z ich strony w tej kwestii jest znikome.

III. Wnioski ogólne dotyczące problemów występujących w rodzinach

Z powyższych danych wynika, że działania w zakresie wsparcia rodziny w Gminie Szemud są realizowane przez asystenta rodziny, pracowników socjalnych, a także innych specjalistów, poprzez profilaktykę, poradnictwo specjalistyczne, usługi opiekuńcze oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Do głównych problemów rodzin zamieszkujących w gminie Szemud można zaliczyć:

- występujące w wielu rodzinach ubóstwo i zagrożenie wykluczeniem społecznym,
- niepełnosprawność i choroby,
- niewydolność rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym niskie zaangażowanie rodziców w rozwój dzieci np. pomoc w odrabianiu lekcji,
- nadużywanie alkoholu,
- przemoc w rodzinie.

Z przeprowadzonej diagnozy lokalnej wynika, że uzupełnienia wymagają zadania dotyczące tworzenia oraz rozwoju wsparcia w zakresie opieki nad dzieckiem, pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wsparcie rodzin w opiece i wychowaniu. Związany z tym problem tj. brak zagospodarowania czasu wolnego dzieci, mała oferta różnorodnych form spędzania czasu wolnego, brak zainteresowania rodziców oraz ich niskich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, nałogów i innych problemów wymagają podjęcia działań ze strony instytucji pomocowych. Ponadto oferta specjalistycznej pomocy dla rodziców i dzieci jest niedostateczna (psycholog, pedagog, terapeuta, mediator).

IV. Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Szemud określone w sprawozdaniu za 2019 rok:

1. opracowanie i realizacja programu wspierania rodziny;
2. kontynuacja pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez zapewnienie asystenta rodziny;
3. zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia, w szczególności pomocy prawnej, psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej i mediacji;
4. organizowanie i finansowanie szkoleń dających możliwość podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny oraz innych osób pracujących na rzecz rodziny (pracownicy socjalni, członkowie grup roboczych);
5. podjęcie działań zmierzających do wspierania rodzin w środowisku lokalnym poprzez finansowanie i organizację szkoleń oraz tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
6. utworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
7. kontynuacja pomocy w postaci usług opiekuńczych w zależności od potrzeb;

8. zachęcanie członków rodzin do udziału w spotkaniach w ramach tzw. „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych”;
9. kontynuowanie współpracy w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej;
10. kontynuacja współfinansowania pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub innej placówce;
11. kontynuacja monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem i przeżywających trudności przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny;
12. kontynuacja działań w zakresie poszerzania świadomości mieszkańców gminy o ofercie pomocowej dla rodzin z dziećmi.

V. Adresaci programu

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Szemud, a w szczególności:

- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, którym zostały odebrane lub ograniczone prawa rodzicielskie,
- rodzin dysfunkcyjnych,
- rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

VI. Realizatorzy i partnerzy programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie we współpracy z następującymi instytucjami:

- Urząd Gminy w Szemudzie,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Policja,
- Szkoły i przedszkola,
- Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Szemudzie,
- Placówki służby zdrowia,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Wejherowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wejherowie,
- Organizacje pozarządowe,
- Parafie z terenu gminy Szemud.

VII. Cele i zadania Programu

Cel główny:

Udzielanie kompleksowej pomocy oraz wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem w gminie Szemud.

Cele szczegółowe:

1. **Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;**
2. **Rozwijanie systemu pomocy rodzicom biologicznym w opiece nad dziećmi;**
3. **Prowadzenie działalności profilaktycznej oraz rozwój współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny;**

Zadania Programu:

Zadania Programu oraz jego realizatorzy i założone wskaźniki przedstawia poniższa tabela z podziałem na poszczególne cele szczegółowe. Poniższe zadania realizowane będą w czasie obowiązywania Programu, czyli od 2020 do 2022 roku.

Cel szczegółowy nr 1 Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych		
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
<ol style="list-style-type: none">1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę socjalną i wsparcie asystenta rodziny;2. Wspieranie rodzin w zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej;3. Organizowanie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;4. Zapewnienie rodzinom z gminy Szemud dostępu do nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego oraz w miarę potrzeb terapii i mediacji;5. Tworzenie warunków i organizacja spotkań dla rodzin w celu wymiany doświadczeń i zapobieganiu izolacji;6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;7. Prowadzenie spraw zmierzających do podjęcia leczenia uzależnienia;8. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	<ul style="list-style-type: none">• liczba rodzin i osób korzystających z pracy socjalnej,• liczba rodzin i osób objętych wsparciem asystenta rodziny,• liczba rodzin i osób, które skorzystały z pomocy finansowej i rzeczowej,• liczba rodzin i osób, które skorzystały z pomocy w postaci usług,• liczba udzielonych konsultacji i porad,• liczba rodzin i osób korzystających z terapii lub mediacji,• liczba spotkań dla rodzin,• liczba wszczętych i zakończonych procedur Niebieskie Karty,• liczba osób, wobec których prowadzone jest postępowanie w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego,• liczba szkoleń dla rodzin wspierających.

Cel szczegółowy nr 2

Rozwijanie systemu pomocy rodzicom biologicznym w opiece nad dziećmi

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci; 2. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 3. Prowadzenie działań profilaktyczno-wychowawczych w szkołach; 4. Organizowanie wypoczynku dla dzieci z terenu gminy Szemud; 5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 	<p>Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba placówek wsparcia dziennego, • liczba dzieci uczęszczających do placówek, • liczba uczniów objętych działaniami profilaktyczno-wychowawczymi w szkołach, • liczba dzieci korzystających z wypoczynku, • liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, • liczba rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, • liczba dzieci objęta monitoringiem.

Cel szczegółowy nr 3

Prowadzenie działalności profilaktycznej oraz rozwój współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie rodzin, mieszkańców gminy Szemud o dostępnych formach pomocy rodzinie w przypadku trudności; 2. Prowadzenie działań poprawiających współpracę instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; 3. Doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz innych osób pracujących z rodziną); 	<p>Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba broszur, plakatów, ulotek informacyjnych, • liczba działań w zakresie współpracy z instytucjami (spotkań, konsultacji, posiedzeń zespołów, wydanych opinii i informacji o rodzinie), • liczba szkoleń dla kadry, • liczba osób korzystających ze szkoleń, • liczba spotkań, konferencji lub seminariów na temat rodziny,

<p>4. Organizowanie spotkań, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny;</p> <p>5. Organizowanie lokalnych kampanii na rzecz rodziny;</p> <p>6. Prowadzenie bieżącej diagnozy sytuacji rodzin w gminie Szemud</p>		<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych kampanii na rzecz rodziny, • liczba sporządzonych diagnoz lub sprawozdań dotyczących sytuacji rodzin
--	--	--

VIII. Przewidywane efekty

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- przywrócenie rodzinom zdolności prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- poprawa sytuacji socjalnej rodzin, a w szczególności rodzin zagrożonych odebraniem dziecka z rodziny,
- zminimalizowanie ryzyka powstawania sytuacji kryzysowych w rodzinach,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej,
- poprawa systemu wsparcia rodziny w opiece nad dzieckiem,
- rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny,
- zwiększenie świadomości mieszkańców gminy oraz osób pracujących na rzecz rodziny o problemach rodzin oraz możliwościach pomocy.

IX. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

1. środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szemudzie na realizację tego programu oraz pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
2. dotacje z budżetu państwa,
3. środki pozabudżetowe - projekty.

X. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Zebrane dane posłużą ocenie skuteczności podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny.

Opracowanie: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie